

ሳልሳይ አርእስቲ - መርትዖ

ምዕራፍ 1. - ሓፈሻዊ ድንጋገታት

*

ዓንቀጽ 188. - አድላይነት መርትዖ

- (1) ብሕጊ ዝተፈልየ ኣብ ዝተኣዘዘሉ ኹነታት እንተ ዘይኩይኑ፡ ውሳኔ ቤት ፍርዲ ብመርትዖ ኣብ ዝተረጋገጸ፡ ወይ ብመሰረት እዚ አርእስቲ ኣብ ዝተረጋገጸ፡ ክውንቶታት ጥራይ ይመርኮስ።
- (2) ካብ ሕጊ መርትዖ ወጻኢ ዝኹኑ ስምምዓት፡ ብሕጊ ኣብ ኢድ ተኸራኻሪ ወገን ዘይተሓድጉ ሳዕቤናት ንዘሎዎም ክውንቶታት መርትዖ ዚምልከቱ ምስ ዚኹኑ፡ ተፈጻምነት ኣይህልዎምን።

ዓንቀጽ 189. - ቤት ፍርዳዊ ኣስተብህሎ

ዝኹነ ተኸራኻሪ ወገን፡ ዘየካትዑ ክውንቶታት ተራ ፍልጠት ብመርትዖ ኸረድእ ኣይግደድን። ቤት ፍርድውን ንናይ ከምዚኣም ዚመስሉ ክውንቶታት ህላወ ቤት ፍርዳዊ ኣስተብህሎ ይገብር።

ዓንቀጽ 190. - ምእማን

ምእማን ማለት ኣብ ሓደ ጉዳይ ሓደ ተኸራኻሪ ወገን ሓቅነት ናይ ሓደ ወይ ካብኡ ንላዕሊ በቲ ኻልእ ወገን ዝቐረቡ ብህሎታት ብግልጺ ምቕባል ማለት እዩ።

ዓንቀጽ 191. - መርትዖ ናይ ምቕራብ ሓላፍነት

- (1) ህላወ ክውንቶታት ወይ መሰላት ከም ክርክር ዘለዓለ ወገን፡ ነቲ ክውንቶታት ወይ መሰላት ብመርትዖ ናይ ምርዳእ ሓላፍነት ይህልዎ። ቤት ፍርዲ፡ ከም ሳዕቤን ናይ ገለ ፍሉይ ሕጋት ወይ ምክኑይነት ወይ ፍትሓውነት ዝጠልቦ ምስ ዚኸውን፡ መርትዖ ናይ ምቕራብ ሓላፍነት ናብቲ ኻልእ ወገን ወይ ናብ ሓደ ካብቶም ካልኣት ወገናት ከሰጋግሮ ይኸእል።
- (2) ብኣዘዩ ዝተሓላለኸ ኣገባባትን ዝተራቐቐ ፍልጠትን ንዝሰርሑ ካልኣትውን እዚ ኣብ ላዕሊ ዝተገልጸ ተፈጻምነት ይህልዎ።

9ንቀጽ 192. - ዓይነትን ምምዛንን መርትያ

- (1) መርትያ ብዝኹነ ብሕጊ ዘይተኣገደ ኣገባብ ኪቐርብ ይከኣል።
- (2) ብሕጊ ዝተፈልየ ኣብ ዝተደንገገሉ ኹነታት እንተ ዘይኩይኑ፡ ምምዛን መርትያ ንቤት ፍርዲ ይግደፍ።

9ንቀጽ 193. - ሕጋዊ ግምት መርትያ

ቤት ፍርዲ ንሕጋዊ ግምት መርትያ ከም ቕቡል ይወስዶ።

9ንቀጽ 194. - ኣፈሻዊ መትከላት ቕቡልነት

- (1) ቕቡልነት ናይ ዝኹነ ኪቐርብ ዝተኣመመሉ መርትያ ተቓውሞ ምስ ዚቐርበሉ፡ ቤት ፍርዲ፡ ተዛማድነቱ፡ ተኣማንነቱ፡ መጠን ኣረጋጋጽነቱን ነቲ መርትያ ምቕባል ኣብ ፍትሓዊ ዳንነት ወይ ኣብ ፍትሓዊ ግምገማ ቃል ምስክርነት ኪፈጥር ዚከእል ዝኹነ ጉድኣት ኣብ ግምት ብምእታው፡ ንቕቡልነትን ዘይቕቡልነትን ናይቲ መርትያ ይውሰን።
- (2) ቕዋም ኤርትራ ወይ ድንጋገታት ናይዚ ሕጊ ብምግሃስ ዝተረኸበ ምጻኑ ቤት ፍርዲ ዝግበሉ ዝኹነ መርትያ፡ ኣብ ዝኹነ ጉዳይ ተቐባልነት ኣይህልዎን።
- (3) ቕቡልነት መርትያ ብመሰረት እቲ ቐዲሙ ዘሎ ሕገ-ጽሑፍ ተቓውሞ ኣብ ዚቐርበሉ ዝኹነ ጉዳይ፡ እቲ መርትያ ዘቐርብ ወገን፡ መርትያኡ ምስ ቕዋምን ሕግን ብዚቃይ ኣገባብ ከም ዝተረኸበ ናይ ምርዳእ ኣላፍነት ይህልዎ።

9ንቀጽ 195. - ዝበለጸ መርትያ

- (1) ቤት ፍርዲ፡ ተኣማንነት ናይቲ ብተኸራኸርቲ ወገናት ዚቐርብ ኹሉ መርትያታት ኣብ ግምት የእቱ። ንዝሓሸ ርግጸኛነት ከኣ፡ ቤት ፍርዲ፡ እቲ መርትያ ኣብ ውልቃዊ ፍልጠቶም ብዛዕባ ዘሎ ተዛማዲ ክውንቶታት ብዝመስከሩ መሰኻኸር ዝቐረበ እንተ ኹይኑ ኣብ ግምት የእቱ። ዝኹነ ኻልእ መርትያ ድማ ብመሰረት 9ንቀጽ 194 ብቤት ፍርዲ ጥብቂ ቍጽጽር ይግበረሉ።
- (2) ቤት ፍርዲ፡ መርትያ ክኢላታት ተዛማዲ ምጻኑ፡ ሓቀኛ ክውንቶታት ኣብ ምርካብ ንቤት ፍርዲ ንምሕጋዝ ከም ዘድሊ፡ እቶም መርትያ ዚህቡ ሰባት ኣብቲ መርትያ ዚህቡሉ ጉዳይ ግቡእ ክኢላዊ ብቐዓት ከም ዘሎዎምን እንተ ዓጊቡ፡ መርትያ ክኢላታት ይቐበል ወይ ንኪቐርብ ይእዘዝ።

9ንቀጽ 196. - ኣለፋ

- (1) ርክባቱ ብኣለፋ ዚሕለወሉ ሰብ ወይ ኣካል፡ ነቲ ርክባት እቲ ዚምልከት ኣለፋ ብምሉኡ ወይ ክፋሉ ብወለንታኡ ኸም ዝገደፎ ንቤት ፍርዲ እንተ ዘይሓቢሩ፡ ብኣለፋ ዚሕለወ ርክባት ብዝኹነ ይኹን ሰብ ከም መርትያ ኣይቀርቡን።
 - (2) ብመሰረት እዚ 9ንቀጽ፡ እዞም ዚስዕቡ ሰባት፡ ኣለፋ እንተ ዘይህሉ ብመሰረት ድንጋገታት ናይዚ ምዕራፍ ኣብ ዚካየድ መስርሕ ዳንነት ተዛማድን ቕቡልን ኪኸውን ዚከእል ዝነበረ ርክባቶም ብኣለፋ ከም ዚሕሉ ኣርጊጾም ከፍልጡ ይከእሉ።
- (ሀ) ዝኹነ/ት ሰብ፡ ምስ ብዓልቲ/ብዓል ቤቱ/ታ ዚገብር/ትገብር ርክብ፡

- (ለ) ውሉድ፡ ምስ ሓደ ኻብ ወለዱ፡ እንተላይ ምስ ብሕጊ ኸም ወለዱ ኹይኑ ኸም ዚሕተተሉ ዚፍለጥ ሰብ፡ ዚግበር ናክብ፡
- (ሐ) ወላዲ፡ እንተላይ ምስ ብሕጊ ኸም ወላዲ ኹይኑ ከም ዚሕተት ዚፍለጥ ሰብ፡ ምስ ውላዱ ዚገብር ናክብ፡
- (መ) ሕሙም፡ ንስለ ሕክምናዊ ኸንክን ምስ ሓኪም ዚገብር ናክብ፡
- (ረ) ዓሚል፡ ሕጋዊ ምኽሪ ንምርካብ ምስ ጠበቓኡ ዚገብር ናክብ፡
- (ሰ) ተነሳሒ ወይ ምእመን፡ ጉስነታዊ ወይ መንፈሳዊ መምርሒ ንምርካብ ምስ መንፈሳዊ አላዩኡ ዚገብር ናክብ፡ ወይ
- (ሸ) አባል መንግስቲ፡ ምስ ሃገራዊ ድሕነት አብ ዚዛመዱ ናክባት።

ዓንቀጽ 197. - አብ ልዕሊ መርትዖ ዚቐርብ ተቓውሞ

ሓደ ተኻራኻሪ ወገን ንቕብራነት ዝኹነ መርትዖ ወይ ናብ ምስክር ዚቐርብ ሕቶ ምስ ዚቃወም፡ ቤት ፍርዲ ብዛዕባ ቕብራነት ናይ ከምዚ ዚመስል መርትዖ ብኡብኡ ይውሰን።

ምዕራፍ 1. - ሰነዳዊ መርትዖ

ዓንቀጽ 198. - ናይ ጽሑፍ መርትዖ

ሕጊ ውዕል ወይ ምምስራት ካልእ መሰል ብጽሑፍ ኪግበር ምስ ዚእዘዝ፡ አብቲ ሰነድ ዝተመርኩስ ተኻራኻሪ ወገን ንህላወ ናይዚ መሰል መርትዖ ዝኹነ ሰነድ ከም ዝግነው፡ ከም ዝተሰርቀ ወይ ከም ዝጠፍአ ብመርትዖ አብ ዘረድኡሉ ኹነታት እንተ ዘይኹይኑ፡ ከምዚ ዝመስል መሰል ብኻልእ አገባብ መርትዖ ኪረጋገጽ ኣይክእልን።

ዓንቀጽ 199. - ወግዓውያን ሰነዳት

- (1) ወግዓዊ ሰነድ ከም መርትዖ ከገልግል ዝድለ ዝተፈረመ ሰነድ እዩ።
- (2) ዝተረጋገጸ ወግዓዊ ሰነድ ዚብሃል፡ ንትዕዛብታቶም ወይ ንዚፍጸሙዎ ተግባራት ኣመልኪቶም መርትዖ ኪህቡ ብሕጊ ብዝተመዘዙ ሰብ መዚ፡ ሕጊ ብዚእዘዝ ቅጥዕን አገባብን መሰረት ዝተዳለወ ሰነድ ማለት እዩ። ብሰብ መዚ ኪዳለዉ ዝኸኸሉ ሰነዳት ክነሶም ሕጊ አብ ፍሉይ ኹነታት ሰብ መዚ ብዘይኹነ ካልኣት ሰባት ኪዳለው ዝተኣዘዙ ሰነዳትውን ከም ዝተረጋገጹ ወግዓውያን ሰነዳት ይቕጽሩ።
- (3) ካብ ዝተረጋገጹ ወግዓውያን ሰነዳት ወጻኢ ዝኹኑ ኹሎም ሰነዳት ብሕታውያን ሰነዳት እዮም።

ዓንቀጽ 200. - ዝተረጋገጹ ወግዓውያን ሰነዳት

ዝምልከቶ ብዓል መዚ፡ አብ ውሽጢ ደረት ስልጣኑ፡ አብ ዝተረጋገጹ ወግዓውያን ሰነዳት ዘስፈርም ትዕዛብታት ብዚምልከት፡ አንጻር ሳልሳይ ኣካል ከም ሕጋዊ ግምት መርትዖ ይውሰዱ። እቲ ሕጋዊ ግምት ንግዜን ዕለትን ናይቲ ሰነድ፡ ንመንነት አብቲ ሰነድ ዝተጠቐሱ ሰባት፡ ከምኡውን እቶም ሰባት ዝሃብዎ አብቲ ሰነድ ዝሰፈረ ቻልን ዘጠቓልል ኹይኑ፡ ንኣቕነት ናይቲ ቃል ግን ኣየጠቓልልን።

ዓንቀጽ 201. - ቅዳሐት ዝተረጋገጹ ወግዓውያን ሰነዳት

ብቕዳሕት ብዘሎዎ ብዓል መዚ ኣብ ዚወሃብሉ ሹነታት፡ ቀዳሞት ቅዳሐትን ምሉእ ቅዳሐትን ዝተረጋገጹ ወግዓውያን ሰነዳት ማዕረ መበቁላውያን ሰነዳት ሚዛን ይህልዎም።

ዓንቀጽ 202. - ዝተረጋገጸ ዝመስል ሰነድ

ዝተረጋገጸ ወግዓዊ ሰነድ ዝመስል ሰነድ፡ ከምኡ ዘይምጻኑ ብመርትዖ ኣብ ዝተረጋገጸሉ ሹነታት እንተ ዘይኮይኑ፡ ከም ዝተረጋገጸ ወግዓዊ ሰነድ ይግመት።

ዓንቀጽ 203. - ኣብ ዝተረጋገጹ ብሕታውያን ሰነዳት ዚርከቡ መግለጽታት ዚወሃቡ ሚዛን

ኣብ ኢድ እቲ ተኸራኻሪ ወገን ናብ ዘዩሎ ሕጋዊ ሳዕቤን ከምርሕ ይኸእል ኣብ ዝኹነሉ ሹነታት እንተ ዘይኮይኑ፡ ዝተረጋገጸ ወይ ብሕታዊ ሰነድ፡ ብሓደ ወገን ንዝተዋህበ ቃል፡ ማለት እቲ ሰነድ ንረብሓ እቲ ኻልእ ወገን መርትዖ ኪኸውን ዝተደልየሉ ቃል ብዚምልከት፡ ብዛዕባ ሓቅነት ናይቲ ቃል ኣብ መንጎ እቶም ተኸራኻርቲ ወገናት ከም ሓቀኛ ዚግመት መርትዖ ይህብ። እቲ ወገን ዚብል ቃል፡ እቲ መሰል ሰነድ ድሕሪ ምድላው ዝተረኸበ ምስ ዚኸውን ንፍሉይ ወይ ሓፊሻዊ ወራሲ የጠቓልል።

ዓንቀጽ 204. - ፌርማ ኣብ ብሕታዊ ሰነድ

- (1) ኣንጻር ሓደ ወገን ከም ግምታዊ መርትዖ ከገልግል ዝቐረበ ብሕታዊ ሰነድ ቦቲ ወገን ከም ዘይተፈረመ ብግልጺ ተቓውሞ ኣብ ዝቐረበሉ ሹነታት፡ ነቲ ሰነድ መን ከም ዚፈረሞ ብመርትዖ ክሳዕ ዘይተረጋገጸ፡ እቲ ሰነድ ከም መርትዖ ኣየገልግልን። ሓቀኛነት ናይቲ ፌርማ ከም ዝተረጋገጸ ኣይወስዶን እየ ዝብል መግለጺ ኣብ ከምዚ ሹነታት ኣኻለ ይኸውን።
- (2) እቲ ንሓቀኛነት ናይቲ ብሕታዊ ሰነድ ምቕባል ዚኣበዩ ወገን እቲ ኣብቲ ሰነድ ዝርከብ ፌርማ ናቱ ምጻኑን ዘይምጻኑን ኣብ ምጽራይ ምትሕብባር ምስ ዚኣቡ፡ ቤት ፍርዲ ኣብቲ ሹነታት ምኽኑይ ኮይኑ ዝረኸበ መደምደምታ ይወስድ።

ዓንቀጽ 205. - ኣንጻር ዝኹነ መርትዖ

ኣብ ሓደ ጽሑፍ ሰነድ ዝሰፈረ ቃል ቦቶም ዝፈረመዎ ኪብዳህ ዚከኣል ቦቲ ሰነድ ንዚጥቀም ወገን ቃል ማሕላ ብምሃብ ጥራይ እዩ። ኣንጻር ከምኡ ዝመስል ቃል ብመሰኻኸር ዚቐርብ ወይ ግምታዊ መርትዖ ኪቐርብ ኣይፍቀድን።

ዓንቀጽ 206. - መዛግብቲ ሕሳብ

- (1) ኣብ መዛግብቲ ሕሳብ ዝሰፈረ መግለጺ ንረብሓ እቶም ኣዳለውቲ ከም መርትዖ ኣየገልግልን።
- (2) ኣንጻር እቶም ኣዳለውቲ ግን ከም መርትዖ ከገልግሉ ይኸእሉ። እንተ ኹነ ግን፡ ብእኡ ኪጥቀም ዚደለ ወገን፡ ኣንጻር ረብሓኡ ዝኹኑ መግለጽታት ንምውጋድ ኪቐርጸም ኣይከእልን።

ዓንቀጽ 207. - ዘቤታዊ መዛግብን ወረቓቕትን

- (1) ዘቤታዊ መዛግብን ወረቓቕትን ንረብሓ ጸሓፊኦም ከም መርትዖ ኣየገልግሉን።

(2) ከምዚ ዚመስሉ መዛግብን ወረቻቸትን ኣብ ከምዚ ዚሰዕብ ኡነታት ኣንጻር እቲ ዝጸሓፎም ሰብ ከም መርትዖ ከገልግሉ ይኸእሉ፤

(ሀ) ብዛዕባ ክፍሊት ብወግዒ ምስ ዚጠቕሱ፤ ወይ

(ለ) እቲ ጽሑፍ፡ ኣዋዳይ ናይ ዋንነት ሰነድ ብዘይምህላው፡ ንዕኡ ንምእራም ተባሂሉ ዝተገብረ ምጻኑ ብንጹር ዝገልጽ ቃል ዝሓዘ ምስ ዚኸውን እሞ፡ ንረብሓ እቲ ሰብ ግዴታ ከም ዘሎ ምስ ዚገልጹ።

ዓንቀጽ 208. - ገበናዊ ተግባራት

ገበናዊ ጉዳይ ዚሰምዕ ቤት ፍርዲ ኤርትራ ኣብ ሓደ ግቡእ ምኽልኻል ዝተገብረሉ መስርሕ ዳንነት፡ ሓደ ሰብ ገበናዊ ተግባር ምፍጻሙ ብመርትዖ ድሕሪ ምርግጋጹ ዝተዋህበ ናይ መወዳእታን ደምዳምን ውሳኔ፡ ነቲ ገበናዊ ተግባር ብዚምልከት ከም ግምታዊ መርትዖ ይውሰድ።

ምዕራፍ 3. - ምቕራብ፡ ብሕጊ ምሓዝን ምምላሰን ሰነዳዊ መርትዖ

ዓንቀጽ 209. - ሰነዳዊ መርትዖ መዓስ ይቕርብ

(1) ተኸራኽርቲ ወገናት ወይ ወዳእቲ ነገሮም፡ ጉዳዮም ንምርዳእ ከቕርብዎ ዚደልዩ ኣብ ኢዶም ዚርከብ ናብ ቤት ፍርዲ ዘይቀረበ፡ ከምኡውን ንከቕርቡ ቤት ፍርዲ ዚእዘዞ ኩሉ ሰነዳዊ መርትዖ ኣብ መጀመርታ ምስማዕ ናይቲ ኸሲ፡ ናብ ቤት ፍርዲ የቕርብዎ።

(2) ቤት ፍርዲ፡ ብትኽክል ዝርዝር ተሰንዮም ኣብ ላዕሊ ብዝተገልጸ ኣገባብ ዝቕረብሉ ሰነዳት ይቕበል።

(3) ብፍቓድ ቤት ፍርዲ እንተ ዘይኩይኑ፡ ኣብ መጀመርታ ምስማዕ ናይቲ ኸሲ ከቕርብ ዝነበሮ ዝኹን ሰነድ፡ ኣብ ክንድቲ ከቕርቦ ዝነበሮ ወገን፡ ኣብ ዚቕጽል መድረኽ ናይቲ ኸርክር ከቕርብ ኣይኸእልን።

(4) እዚ ዓንቀጽ ኣብ ልዕሊ እቲ ንመሰኻኸር ተኸላሲ ብመስቀላዊ ሕቶታት ንምቕራብ ዝቕረበ፡ ወይ ተዘክርኡ ንምሕዳስ ተባሂሉ ጥራይ ንምስክር ዝተዋህበ ሰነድ ተፈጻምነት ኣይህልዎን።

ዓንቀጽ 210. - ቤት ፍርዲ ሰነዳት ከቕርብሉ ዝእዘዘሉ ኡነታት

(1) ቤት ፍርዲ፡ ኣብ ዝኹን መድረኽ ናይቲ ኸርክር ሰነዳት ከቕርቡ ንተኸራኽርቲ ወገናት ወይ ንሳልሳይ ወገን ከእዝዝ ይኸእል፡ እቲ ከቕርብ ዚድለ ዝኹን ሰነድ ድማ ኣብቲ ትእዛዝን መጻዕታን ቤት ፍርዲ ብርትዓዊ ቅኑዕነት ይግለጽ።

(2) ሰነድ ከቕርብ ብትእዛዝ ቤት ፍርዲ ዝተጸውዐ ዝኹን ሰብ ብኣካል ቀሪቡ ነቲ ሰነድ የረክቡ፡ ወይ ቤት ፍርዲ ኣብ ዝወሰኖ ግዜን ቦታን ነቲ ሰነድ ከም ዝቕርብ ይገብር።

(3) መርትዖ ከህብ ከይተጸውዐ ዝኹን ሰብ ሰነድ ከቕርብ ከእዝዝ ይኸእል፡ እቲ ሰነድ ንከቕርብ ተባሂሉ ጥራይ ዝተጸውዐ ዝኹን ሰብ፡ ነቲ ሰነድ ንምቕራብ ብኣካል ናብ ቤት ፍርዲ ከይቀረበ ነቲ ሰነድ ከም ዝቕርብ ምስ ዚገብር ነቲ ትእዛዝ ከም ዝኸበሮ ይውሰድ።

- (4) ብዙይ ኣብ ንኡሳን ዓናቕጽ (2)ን (3)ን ዝተገልጸ ኩነታት፡ ሰነድ ኸቐርብ ግዴታ ዘሎዎ ሳልሳይ ኣካል ምስ ምስክር ሓደ ዓይነት ግዴታን መሰላትን ይህልዎ።
- (5) ቤት ፍርዲ፡ ብትኽክል ዝርዝር ተሰንዮም ምስ ቀረቡሉ ነቶም ሰነዳት ይቐበል።
- (6) ብፍቓድ ቤት ፍርዲ እንተ ዘይኮይኑ፡ ኣብ ግቡእ ግዜ ኪቐርብ ዝነበሮ ግን ቦቲ ተኸራኻሪ ወገን ዘይቀረበ ዝኹን ሰነድ፡ ኣብ ክንድቲ ወገን፡ ኣብ ዚቐጽል መድረኽ ናይቲ ኸርክር ኪቐርብ ኣይፍቀድን።

ዓንቀጽ 211. - ምንጻግ ዘይተሃማዲ ወይ ኪቐርብ ዘይፍቀድ ሰነዳት

ቤት ፍርዲ፡ ከምኡ መግቢራኡ ምኽንያት ኣብ መዝገብ ከም ዝሰፍር ብምግባር፡ ኣብ ዝኹን መድረኽ ዘይተሃማዲ ወይ ከም መርትዖ ኪቐርብ ዘይፍቀድ መርትዖ እዩ ኢሉ ምስ ዚኣምን ዝኹን ሰነድ ኪነጽግ ይኽእል።

ዓንቀጽ 212. - ኣብ ሰነዳት ዝግበር መረጋገጺ ምልክታት

- (1) ቤት ፍርዲ፡ ንንኡስ-ዓንቀጽ (2) ናይዚ ዓንቀጽ እናተማእዘዘ፡ ኣብ ክርክር ከም መርትዖ ኣብ ልዕሊ ዝቐረበ ነፍስ-ወከፍ ሰነድ፡ ነዚ ዝስዕብ ዝርዝር የሰፍር፤
 - (ሀ) ቍጽርን ኣርእስትን ናይቲ መዝገብ፤
 - (ለ) ስም ሰነድ ዘቐረበ ሰብ፤
 - (ሐ) ሰነድ ዝቐረበሉ ዕለት፤
- (2) እቲ ዝቐረበ ሰነድ ኣብ መጽሓፍ፡ ጸብጻብ ወይ መዝገብ ዝተገብረ እታው ምስ ዚኸውን እሞ፤ ኣብ ክንዲ መበቁላዊ ሰነድ ቕዳሕ ምስ ዚቐርብ፡ ኣብ ንኡስ-ዓንቀጽ (1) ዝተጠቐሰ ዝርዝራት ኣብቲ ቕዳሕ ይምልከት።

ዓንቀጽ 213. - ኣብ ቕዳሕ ዚግበር ምልክት

- (1) ኣብቲ ኸርክር ዝቐረበ ሰነድ ኣብ ናይ ደብዳቤ መጽሓፍ ወይ ኣብ ናይ ድኳን መጽሓፍ ወይ ኣብ ካልእ ሽዑ ዚዝውተር ዘሎ ጸብጻብ እታው ምስ ዚኸውን፡ እቲ መጽሓፍ ወይ ጸብጻብ ከም መርትዖ ዝቐረበሉ ወገን፡ ናይቲ እታው ቕዳሕ ኸቐርብ ይኽእል።
- (2) እቲ ኸምዚ ዝመስል ሰነድ እታው ናይ መጽሓፍ ወይ ጸብጻብ ናይቲ ዝቐረበሉ ወገን ዘይኮን ናይ ካልእ ሰብ ምስ ዚኸውን፡ ቤት ፍርዲ ቕዳሕ ናይቲ እታው ብዞም ዝስዕቡ ኪቐርብ ኪእዝዝ ይኽእል፤
 - (ሀ) እቲ መጽሓፍ ወይ ጸብጻብ ኣብ ክንዲ ሓደ ተኸራኻሪ ወገን ኣብ ዝቐረበሉ ኩነታት ቦቲ ወገን እቲ፤ ወይ
 - (ለ) እቲ መጽሓፍ ወይ ጸብጻብ ቤት ፍርዲ ብተበግሶኡ ስለ ዝኣዘዘ ዝቐረበ ምስ ዚኸውን፡ ብዝኹን ሓደ ኻብቶም ተኸራኽርቲ ወገናት።
- (3) ቕዳሕ ናይ ሓደ እታው ብመሰረት እዚ ዓንቀጽ ምስ ዚቐርብ፡ ቤት ፍርዲ እቲ ቕዳሕ ከም ዚምርመር፡ ከም ዚነጻጸርን ከም ዝረጋገጽን ድሕሪ ምግባር፡ ኣብቲ እታው ምልክት ብምግባር፡ እቲ እታው ዝሰፈረሉ መጽሓፍ ወይ ጸብጻብ ናብቲ ዘቐረበ ሰብ ከም ዝምለስ ይገብር።

9ንቀጽ 214. - ኣብ ዝተነጸጉ ሰነዳት ዚግበር ምልክት

ዝኹነ ካብ ተኸራኽርቲ ወገናት ከም መርትዖ ዘቕረቦ ሰነድ ብቤት ፍርዲ ከም መርትዖ ዘይቅቡል ምስ ዚሕሰቡ፡ ኣድለይቲ ዝርዝራትን ከም ዝተነጸገ ዝገልጽ ሓበሬታን ኣብቲ ሰነድ ከም ዝሰፍር ይግበር፡ ብተወሳኺ እቲ ዝተገብረ ምልክት ብቤት ፍርዲ ይፍረም ወይ ሓጺር ፈርማ ይግበረሉ።

9ንቀጽ 215. - ምምዘጋብ ዝተፈቐዱን ምምላስ ዝተነጸጉ ሰነዳት

- (1) ከም መርትዖ ኪቐርብ ዝተፈቐደሉ ነፍስ-ወከፍ ሰነድ፡ ወይ እቲ መበቁላዊ ሰነድ ኣብ ትሕቲ 9ንቀጽ 212 ብቐዳሕ ኣብ ዝተተካኣሉ ሹነታት ድማ እቲ ናቱ ቅዳሕ ኣካል ናይቲ መዝገብ ይኸውን።
- (2) ከም መርትዖ ኪቐርቡ ዘይተፈቐደሎም ሰነዳት ኣካል ናይቲ መዝገብ ኣይኩኑን፡ ናብቶም ዘቕረቡዎም ሰባት ድማ ይምለሱ።

9ንቀጽ 216. - ቤት ፍርዲ ዝኹነ ሰነድ ኪተሓዝ ኪእዝዝ ይኸእል

ዝኹኑ ዝተፈልዩ ድንጋጎታት ብዘዩገድስ፡ ቤት ፍርዲ ብቐጻ ምኸንዖት ኣብ ዝረኸበሉ ሹነታት፡ ኣብ ዝኹነ ክርክር ከም መርትዖ ንዝቐረበ ዝኹነ ሰነድ ወይ መጽሓፍ ንሱ ንዝውስኖ ግዜን ሹነታትን ክትሓዝን ኣብ ዕቀባ ረጂስትራር ኪቐመጥን ኪእዝዝ ይኸእል።

9ንቀጽ 217. - ምምላስ ፍቐዳት ሰነዳት

- (1) ኣብ ክርክር ዘቕረቦን ኣብ መዝገብ ዝኣተወን መበቁላዊ ሰነድ ኪምለሰሉ ዚደሊ ዝኹነ ሰብ፡ እዞም ዚሰዕቡ ምስ ተፈጸሙ ኪምለሰሉ መሰል ኣሎዎ፤
 - (ሀ) ብመሰረት ድንጋጎታት እዚ ሕጊ ብቐዳሕ ምስ ተተከለ፡ ከምኡውን
 - (ለ) እቲ ሰብ ነቲ መበቁላዊ ሰነድ ኸቐርብ ኣብ ዝተኣዘዘሉ ግዜ ከምኡ ኪገብር ምስ ዚሰማማዕ።
- (2) ብውሳኔ ቤት ፍርዲ ምሉእ ብምሉእ ውድቕ ወይ ካብ ጥቕሚ ወጻኢ ዝኹነ ሰነድ ኣይምለስን።
- (3) ከም መርትዖ ፍቐድ ዝኹነ ሰነድ ኣብ ዚምለሰሉ ግዜ ቦቲ ዝተቐበለ ሰብ መረጋገጺ ይወግብ።

9ንቀጽ 218. - ቤት ፍርዲ መዝገብ ንኸቐርበሉ ኪእዝዝ ይኸእል

- (1) ቤት ፍርዲ ብተብግስኡ ወይ ብኣመልካትነት ናይ ዝኹነ ካብ ተኸራኽርቲ ወገናት፡ ካብ ካልእ ቤት ፍርዲ ይኹን ካብ መዐቀቢ መዛግብቱ ናይ ዝኹነ ኻልእ ክርክር መዝገብ ኪቐርበሉ ኪእዝዝን ነቲ መዝገብ ኪምርምርን ይኸእል።
- (2) ዝተፈልዩ መምርሒ ኣብ ዝተዋህበሉ ሹነታት እንተ ዘይኩይኑ፡ ኣብ ትሕቲ ንኡስ-9ንቀጽ (1) ዚቐርብ ምልክታ፡ እቲ መዝገብ ምስቲ ምልክታ ዝተገብረሉ ክርክር ዘሎዎ ተዛማድነት፡ ኣመልካቲ ብግቡእ ሓቅነቱ ዝተረጋገጸ ቅዳሕ ናይቲ መዝገብ ወይ ናይ ገለ ክፋሉ ብዘዩድሊ ምድንጓይ ወይ ብርትዓዊ ዋጋ ኪረክብ ከም ዘይኸእል፡ ወይ ነቲ መበቁላዊ ሰነድ ምቕራብ ንዕላማ ፍትሒ ኣድላዩ ምጻኑ የርኢ።

- (3) እዚ ዓንቀጽ ቤት ፍርድ፡ ኣብ ትሕቲ ሕጊ መርትዖ ከም መርትዖ ኪቐርብ ዘየፍቀደሉ ዝኹነ ሰነድ፡ ኣብ ክርክር ከም መርትዖ ኪጥቀመሉ ኣየፍቅድን።

ዓንቀጽ 219. - ኣፈናዊ ምቕላፅ ሰነዳት

- (1) ኣብዚ ምዕራፍ ዝተገልጹ ሰነዳት፡ ብኣመልካትነት ናይ ግዱስ ሰብ፡ እቲ ክርክር ቅድሚ ምጅማሩ ክኸቅልዎ ኪሕተት ይከኣል።
- (2) እቲ ክርክር ድሕሪ ምጅማሩውን፡ ቤት ፍርድ ብኣመልካትነት ናይ ሓደ ካብ ተኸራኽርቲ ወገናት፡ ኣፈናዊ ምቕላፅ ሰነዳት ኪእዝዝ ይክእል።

ዓንቀጽ 220. - ነገራውያን ኣቕሑ ከም መርትዖ

ኣብ ልዕሊ ሰነዳት ተፈጻምነት ዘሎዎም ድንጋገታት ናይዚ ምዕራፍ፡ ከከም ኡነታቱ፡ ከም መርትዖ ኪቐርቡ ኣብ ዚክእሉ ነገራውያን ኣቕሑውን ተፈጻምነት ይህልዎም።